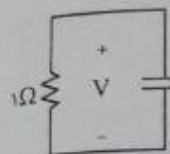

$$t > 1 \Rightarrow V(t) = \int_0^1 (1-\lambda) 2e^{-2(t-\lambda)} d\lambda = 2,19e^{-2t}$$

$$\text{پاسخ حالت صفر} \begin{cases} t < 0 & V(t) = 0 \\ 0 < t < 1 & V(t) = 1,5 - t - 1,5e^{-2t} \\ t > 1 & V(t) = 2,19e^{-2t} \end{cases}$$

$$\text{یا } V(t) = (1,5 - t - 1,5e^{-2t})u(t) + (2,19e^{-2t} - 1,5 + t + 1,5e^{-2t})u(t-1)$$

برای تعیین پاسخ ورودی صفر مدار، ورودی مدار را حذف می‌کنیم ولی شرط اولیه وجود دارد

$$V(0^+) = 5V \begin{cases} t < 0 & V(t) = 5 \\ t > 0 & V(t) = Ae^{-t/RC} = Ae^{-2t} = 5e^{-2t} \end{cases}$$

$$\text{پاسخ ورودی صفر} \Rightarrow V(t) = 5 + (5e^{-2t} - 5)u(t)$$

$$V(t) = \begin{cases} 5 & t < 0 \\ 1,5 - t + 3,5e^{-2t} & 0 < t < 1 \\ 2,19e^{-2t} & t > 1 \end{cases}$$

یا

$$V(t) = 5 + (-3,5 - t + 3,5e^{-2t})u(t) + (-1,5 + t + 3,69e^{-2t})u(t-1)$$

۶-۶ تبدیل لاپلاس

در فصول گذشته با مدارهایی آشنا شدیم که با ورودی‌های dc، نمائی، سینوسی یا سینوسی نمائی تحریک می‌شدند. در حالیکه امواج بسیاری وجود دارند که هیچ‌کدام از چهار حالت بالا را شامل نمی‌شود مانند امواج مربعی و دندان اره‌ای و غیره. در چنین مواردی می‌توان از تبدیل لاپلاس استفاده نمود. در واقع تبدیل لاپلاس یک روش جامع برای تحلیل مدار بدون توجه به تابع ورودی می‌باشد. از ویژگی‌های تبدیل لاپلاس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- در حوزه لاپلاس شرایط اولیه در نظر گرفته شده و پس از حل نیاز به تعیین ضرایب ثابت نمی‌باشد.
- تبدیل لاپلاس پاسخ شبکه را به‌طور کامل در اثر شرایط اولیه و ورودی‌ها تعیین می‌کند.
- با استفاده از تبدیل لاپلاس تابع شبکه تعریف شده و از به‌کار بردن پاسخ ضربه، حل مسئله را ساده‌تر می‌کند.

تعریف تبدیل لاپلاس

برای تابع زمانی $f(t)$ که در حوزه زمان و در فاصله $[0, \infty)$ تعریف شده است، تبدیل لاپلاس تابع در حوزه فرکانس مختلط به‌صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\mathcal{L}[f(t)] = F(s) = \int_{-\infty}^{\infty} f(t)e^{-st} dt \quad \text{یا} \quad f(t) \xrightarrow{\mathcal{L}} F(s)$$

عکس تبدیل لاپلاس نیز به صورت زیر تعریف می شود.

$$f(t) = \mathcal{L}^{-1}[F(s)] \quad \text{یا} \quad f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} e^{st} F(s) ds$$

مثال: تبدیل لاپلاس تابع $f(t) = a$ را به دست آورید.

حل:

$$F(s) = \mathcal{L}[f(t)] = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st} \times a dt = a \times \left. \frac{-1}{s} e^{-st} \right|_{-\infty}^{\infty} = \frac{-a}{s} (0 - 1) = \frac{a}{s}$$

مثال: تبدیل لاپلاس تابع $f(t) = 2u(t-3)$ را پیدا کنید.

حل:

$$F(s) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-st} \times 2u(t-3) dt = 2 \int_3^{\infty} e^{-st} dt = \left. \frac{-2}{s} e^{-st} \right|_3^{\infty} = \frac{-2}{s} (0 - e^{-3s}) = \frac{2}{s} e^{-3s}$$

تبدیل لاپلاس برخی از توابع زمانی ساده

در این بخش لیستی از تبدیل لاپلاس را برای توابع زمانی که مکرراً با آنها در تحلیل مدارها مواجه ایم، معرفی خواهیم کرد.

$f(t)$	$F(s)$
$u(t)$	$\frac{1}{s}$
k	$\frac{k}{s}$
$\delta(t)$	1
$\delta(t-t_0)$	e^{-st_0}
$e^{-at}u(t)$	$\frac{1}{s+a}$
$tu(t)$	$1/s^2$
$t^n u(t)$	$n!/s^{n+1}$
$te^{-at}u(t)$	$1/(s+a)^2$
$\cos \omega \cdot tu(t)$	$\frac{s}{s^2 + \omega^2}$
$\sin \omega \cdot tu(t)$	$\frac{\omega}{s^2 + \omega^2}$
$e^{-\delta t} \cos \omega \cdot tu(t)$	$\frac{s + \delta}{(s + \delta)^2 + \omega^2}$
$e^{-\delta t} \sin \omega \cdot tu(t)$	$\frac{\omega}{(s + \delta)^2 + \omega^2}$

خواص مهم تبدیل لاپلاس

برای محاسبه تبدیل لاپلاس توابع بدون محاسبه انتگرال می‌توان از ویژگی‌های تبدیل لاپلاس استفاده کرد. که در این قسمت به صورت اختصار بیان می‌شود.

$$\mathcal{L}\{f_1(t) + f_2(t)\} = F_1(s) + F_2(s)$$

۱- خطی بودن

$$\mathcal{L}\{af(t)\} = aF(s)$$

$$\mathcal{L}\{f(t-a)u(t-a)\} = e^{-as}F(s)$$

۲- انتقال در حوزه زمان

$$\mathcal{L}\{e^{-at}f(t)\} = F(s+a)$$

۳- انتقال در حوزه فرکانس

$$\mathcal{L}\{tf(t)\} = \frac{-dF(s)}{ds}$$

۴- مشتق‌گیری در حوزه لاپلاس

$$\mathcal{L}\left\{\frac{df(t)}{dt}\right\} = sF(s) - f(0^-)$$

۵- مشتق‌گیری در حوزه زمان

$$\mathcal{L}\left\{\frac{d^r f(t)}{dt^r}\right\} = s^r F(s) - sf(0) - f'(0)$$

$$\mathcal{L}\left\{\int_0^t f(t)dt\right\} = \frac{1}{s}F(s)$$

۶- انتگرال‌گیری در حوزه زمان

$$\mathcal{L}\left\{\frac{f(t)}{t}\right\} = \int_s^\infty F(s)ds$$

۷- انتگرال در حوزه لاپلاس

$$\mathcal{L}\left\{f\left(\frac{t}{a}\right)\right\} = aF(as)$$

۸- تغییر مقیاس زمان

۹- قضیه مقدار اولیه و مقدار نهایی: مقدار تابع $f(t)$ در 0^+ و ∞ با توجه به تبدیل لاپلاس برابر است با

$$\lim_{t \rightarrow 0^+} f(t) = f(0^+) = \lim_{s \rightarrow \infty} sF(s)$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} f(t) = f(\infty) = \lim_{s \rightarrow 0} sF(s)$$

۱۰- انتگرال کانولوشن: پاسخ حالت صفر $y(t)$ مدار خطی تغییرناپذیر با زمان به ورودی $x(t)$ که پاسخ ض آن $h(t)$ می‌باشد، را می‌توان با استفاده از انتگرال زیر به دست آورد.

$$y(t) = x(t) * h(t) = \int_0^t x(t-\tau)h(\tau)d\tau = \int_0^t x(\tau)h(t-\tau)d\tau$$

برای محاسبه انتگرال کانولوشن می‌توان از تبدیل لاپلاس استفاده کرد. اگر $x(t)$ و $h(t)$ قطعه قطعه پیوسته مرتبه نمایی باشند، تبدیل لاپلاس $y(t)$ برابر است با

$$Y(s) = X(s)H(s)$$

اکنون به مثال‌های زیر توجه کنید.

مثال‌ها:

$$\mathcal{L}\{\tau\delta(t) + \tau u(t - \tau)\} = \tau + \frac{\tau}{s} e^{-\tau s}$$

$$\mathcal{L}\{(t - 1)u(t - 1)\} = \frac{1}{s^2} \cdot e^{-s}$$

$$\mathcal{L}\{tu(t - 1)\} = \mathcal{L}\{(t - 1)u(t - 1) + u(t - 1)\}$$

$$= \frac{1}{s^2} e^{-s} + \frac{1}{s} e^{-s} = e^{-s} \left(\frac{1}{s^2} + \frac{1}{s} \right)$$

$$\mathcal{L}\{e^{-\tau t} u(t - \delta)\} = \frac{1}{s} e^{-\delta s} \Big|_{s \rightarrow s + \tau} = \frac{1}{s + \tau} e^{-\delta(s + \tau)}$$

$$\mathcal{L}\{te^{-\tau t} u(t - \tau)\} = \left[\frac{-d}{ds} \left(\frac{1}{s} e^{-\tau s} \right) \right]_{s \rightarrow s + \tau} = e^{-\tau(s + \tau)} \left[\frac{1}{(s + \tau)^2} + \frac{1}{s + \tau} \right]$$

$$\mathcal{L}\{\delta(t)\} = 1 \quad \mathcal{L}\left\{\frac{d\delta(t)}{dt}\right\} = s \quad \mathcal{L}\left\{\frac{d^r \delta(t)}{dt^r}\right\} = s^r$$

$$\mathcal{L}\{u(t)\} = \frac{1}{s} \quad \mathcal{L}\{tu(t)\} = \frac{1}{s^2} \quad \mathcal{L}\{t^r u(t)\} = \frac{r!}{s^{r+1}}$$

مثال: تبدیل لاپلاس $x(t) = \frac{1}{t}(e^{-at} - e^{-bt})u(t)$ را تعیین کنید.

حل: تابع $x(t)$ را می‌توان به صورت زیر در نظر گرفت:

با استفاده از خاصیت انتگرال در حوزه لاپلاس

$$x(t) = \frac{1}{t} y(t) \rightarrow X(s) = \int_s^\infty Y(s) ds$$

$$Y(s) = \frac{1}{s+a} - \frac{1}{s+b} \Rightarrow X(s) = \left[\text{Ln}(s+a) - \text{Ln}(s+b) \right]_s^\infty$$

$$Y(s) = \text{Ln} \frac{s+a}{s+b} \Big|_s^\infty = \text{Ln} \frac{s+b}{s+a} = -\text{Ln} \frac{s+a}{s+b}$$

مثال: مقدار انتگرال زیر را تعیین کنید.

$$I = \int_0^\infty e^{-\tau t} \cos \tau t dt$$

حل: با توجه به تعریف تبدیل لاپلاس مقدار $F(s)$ در $s = 0$ برابر است با:

$$F(0) = \int_{0^-}^\infty f(t) dt$$

و با توجه به اینکه تبدیل لاپلاس $(e^{-at} \cos bt)u(t)$ برابر $\frac{s+a}{(s+a)^2 + a^2}$ می‌باشد، بنابراین مقدار I برابر

است با

$$I = \frac{s+a}{(s+a)^2 + a^2} \Big|_{s=0} = \frac{2}{13}$$

مثال: به کمک قضیه مقدار نهائی $f(\infty)$ را برای تابع $(1 - e^{-at})u(t)$ به دست آورید که در آن $a > 0$ است.

$$F(s) = \frac{1}{s} - \frac{1}{s+a} = \frac{a}{s(s+a)}$$

$$f(\infty) = \lim_{s \rightarrow \infty} [sF(s)] = \lim_{s \rightarrow \infty} \frac{a}{s+a} = 1$$

عکس تبدیل لاپلاس

هرگاه تبدیل لاپلاس یک تابع در دست باشد و بخواهیم خود آن تابع را به دست آوریم به آن لاپلاس معکوس می‌گویند که در واقع عکس عمل تبدیل لاپلاس بوده و با نماد زیر نمایش داده می‌شود

$$\mathcal{L}^{-1}\{F(s)\} = f(t)$$

همان‌طور که قبلاً اشاره شد وارون لاپلاس یک تابع به کمک انتگرال‌گیری صورت می‌گیرد که به دلیل پیچیده بودن کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در بعضی از زمان‌ها تبدیل لاپلاس معکوس را می‌توان با استفاده از جدول لاپلاس و یا کمی تغییرات به دست آورد ولی در اکثر مواقع نیاز به گسترش به کسرهای جزئی می‌باشد. ابتدا با حل چند مثال تبدیل لاپلاس معکوس توابع معلوم را به دست می‌آوریم.

مثال: تبدیل لاپلاس معکوس تابع $F(s) = \frac{1}{(s+2)^2}$ را بیابید.

حل: تبدیل لاپلاس $e^{-2t}u(t)$ برابر $\frac{1}{s+2}$ می‌باشد. با توجه به روابط لاپلاس داریم

$$te^{-2t}u(t) \rightarrow \frac{1}{(s+2)^2}$$

$$t^2 e^{-2t}u(t) \rightarrow \frac{2}{(s+2)^2}$$

لذا تابع $f(t)$ برابر است با

$$f(t) = \frac{1}{2} t^2 e^{-2t} u(t)$$

مثال: وارون لاپلاس تابع $F(s) = \frac{30}{s^4}$ را تعیین کنید.

حل: همان‌طور که می‌دانیم

$$\mathcal{L}\left(\frac{t^{n-1}}{(n-1)!}\right) = \frac{1}{s^n}$$

چون $n=4$ می‌باشد $n-1=3$ بوده و $3! = 3 \times 2 \times 1 = 6$ می‌باشد و داریم:

$$\frac{30}{s^4} = \frac{5 \times 3!}{s^4} = 5 \times \frac{3!}{s^4} \Rightarrow f(t) = 5t^3$$

گسترش به کسره‌های جزئی

اگر درجه چندجمله‌ای صورت از درجه چندجمله‌ای مخرج در تابع $F(s) = \frac{P(s)}{Q(s)}$ بیشتر باشد ($n \geq m$) ابتدا $P(s)$ بر $Q(s)$ تقسیم شده و سپس گسترش به کسره‌های جزئی صورت می‌گیرد. لذا فرض می‌کنیم که $n < m$ بوده و قطب‌ها به صورت زیر می‌باشند:

الف) قطب‌های حقیقی مرتبه اول: در این حالت می‌توان $F(s)$ را به صورت زیر نشان داد

$$F(s) = \frac{P(s)}{Q(s)} = \frac{P(s)}{(s-s_1)(s-s_2)\cdots(s-s_m)} = \frac{k_1}{s-s_1} + \frac{k_2}{s-s_2} + \cdots + \frac{k_m}{s-s_m}$$

که در آن ضریب k از رابطه زیر به دست می‌آید

$$k_1 = (s-s_1)F(s)\Big|_{s=s_1}, \dots, k_r = (s-s_r)F(s)\Big|_{s=s_r}$$

مثال: تبدیل لاپلاس معکوس $F(s)$ را به دست آورید.

$$F(s) = \frac{4s^2 + 9s + 1}{2s^2 + 4s}$$

حل:

$$F(s) = 2 + \frac{s+1}{2s^2+4s} = 2 + \frac{\frac{1}{2}(s+1)}{s(s+2)} = 2 + \frac{k_1}{s} + \frac{k_2}{s+2}$$

$$k_1 = \frac{\frac{1}{2}(s+1)}{s+2}\Big|_{s=0} = \frac{1}{4}, \quad k_2 = \frac{\frac{1}{2}(s+1)}{s}\Big|_{s=-2} = \frac{1}{4}$$

لذا $f(t)$ برابر است با

$$f(t) = 2\delta(t) + \frac{1}{4}u(t) + \frac{1}{4}e^{-2t}u(t)$$

ب) قطب‌های حقیقی تکراری: اگر قطب s_r حقیقی و از مرتبه r باشد، ضریب k آن به صورت زیر تعیین می‌شود.

$$k_r = \frac{1}{(r-1)!} \frac{d^{(r-1)}}{ds^{(r-1)}} \left[(s+s_r)^r \cdot F(s) \right]_{s=s_r}$$

مثال: تبدیل معکوس تابع $F(s)$ را به دست آورید.

$$F(s) = \frac{5s-1}{(s+1)^2(s+2)} = \frac{k_1}{s+1} + \frac{k_2}{(s+1)^2} + \frac{k_3}{s+2}$$

$$k_3 = (s+2)F(s)\Big|_{s=-2} = -11, \quad k_2 = (s+1)^2 F(s)\Big|_{s=-1} = -6$$

$$k_1 = \frac{d}{ds} \left[(s+1)^2 F(s) \right]_{s=-1} = \left[\frac{d}{ds} \left(\frac{5s-1}{s+2} \right) \right]_{s=-1} = 11$$

$$F(s) = \frac{11}{s+1} - \frac{6}{(s+1)^2} - \frac{11}{s+2}$$

$$f(t) = (11e^{-t} - 6te^{-t} - 11e^{-2t})u(t)$$

$$f(t) = ? \leftarrow F(s) = \frac{s+2}{s^2(s+1)(s+2)}$$

مسئله:

$$F(s) = \frac{k_{11}}{s^2} + \frac{k_{12}}{s^1} + \frac{k_{21}}{s} + \frac{k_2}{s+1} + \frac{k_r}{s+2}$$

حل:

$$k_r = \frac{(2)}{(-1)^2 \times (1)} = -2, \quad k_2 = \frac{(1)}{(-2)^2(-1)} = \frac{1}{4}$$

$$k_{11} = [s^2 F(s)]_{s=0} = \frac{2}{2}, \quad k_{12} = \frac{1}{1!} \frac{d}{ds} [s^2 F(s)]_{s=0} = \frac{-s^2 - 6s - 2}{(s^2 + 2s + 2)^2} \Big|_{s=0} = \frac{-2}{2}$$

$$k_{21} = \frac{1}{2!} \frac{d^2}{ds^2} [s^2 F(s)]_{s=0} = \frac{2s^2 - 12s + 4}{(s^2 + 2s + 2)^2} \Big|_{s=0} = \frac{4}{4} = \frac{1}{1}$$

$$f(t) = \left(\frac{1}{2}t^2 - \frac{1}{2}t + \frac{1}{2} \right) u(t) - 2e^{-t}u(t) + \frac{1}{4}e^{-t}u(t)$$

بنابراین داریم

ج) قطب‌ها به صورت مختلط: به صورت حالت الف می‌توانیم عمل کنیم و ضرایب را به دست می‌آوریم به مثال زیر توجه کنید.

مسئله:

$$F(s) = \frac{1}{s^2 + 2s + 5} = \frac{1}{(s+1-j2)(s+1+j2)} = \frac{k_1}{s+1-j2} + \frac{k_2}{s+1+j2}$$

$$k_1 = \frac{1}{s+1+j2} \Big|_{s=-1-j2} = \frac{1}{2} < -90^\circ, \quad k_2 = \frac{1}{s+1-j2} \Big|_{s=-1-j2} = \frac{1}{2} < 90^\circ$$

یعنی $k_1 = k_2^*$ می‌باشد

$$\mathcal{L}^{-1} \left\{ \frac{\frac{1}{2} < -90^\circ}{s+1-j2} + \frac{\frac{1}{2} < 90^\circ}{s+1+j2} \right\} = ?$$

ابتدا حالت کلی زیر را در نظر می‌گیریم

$$\mathcal{L}^{-1} \left\{ \frac{k < \theta}{s+\delta-j\omega} + \frac{k < -\theta}{s+\delta+j\omega} \right\} =$$

$$f(t) = ke^{j\theta} e^{-(\delta-j\omega)t} u(t) + ke^{-j\theta} e^{-(\delta+j\omega)t} u(t)$$

$$= ke^{-\delta t} [e^{j(\omega t + \theta)} + e^{-j(\omega t + \theta)}] u(t)$$

$$\Rightarrow f(t) = 2ke^{-\delta t} \cos(\omega t + \theta) u(t)$$

یعنی یک تابع سینوسی نمایی است.
برای مثال بالا می توان نتیجه گرفت

$$f(t) = \frac{1}{\sqrt{2}} e^{-t} \cos(2t - 90^\circ) u(t) = \frac{1}{\sqrt{2}} e^{-t} \sin 2t u(t)$$

مثال: تبدیل معکوس تابع $F(s)$ را به دست آورید.

حل:

$$F(s) = \frac{s + 10}{s^2(s^2 + 2s + 5)} = \frac{k_1}{s} + \frac{k_2}{s^2} + \frac{k_3}{s + 1 - j2} + \frac{k_4}{s + 1 + j2}$$

$$k_2 = s^2 F(s) \Big|_{s=0} = 2, \quad k_1 = \left[\frac{d}{ds} s^2 F(s) \right]_{s=0} = -1$$

$$k_3 = \frac{s + 10}{s^2(s + 1 + j2)} \Big|_{s=-1+j2} = \frac{\sqrt{2}}{2} \angle 45^\circ, \quad k_4 = \frac{\sqrt{2}}{2} \angle -45^\circ$$

$$F(s) = \frac{-1}{s} + \frac{2}{s^2} + \frac{\frac{\sqrt{2}}{2} \angle 45^\circ}{s + 1 - j2} + \frac{\frac{\sqrt{2}}{2} \angle -45^\circ}{s + 1 + j2}$$

$$f(t) = -u(t) + 2tu(t) + 2 \times \frac{\sqrt{2}}{2} e^{-t} \cos(2t + 45^\circ) u(t)$$

$$F(s) = \frac{4}{s^2(s^2 + 2s + 2)}$$

مثال: $f(t)$ را بیابید.

حل:

$$F(s) = \frac{k_{11}}{s^2} + \frac{k_{12}}{s} + \frac{As + B}{s^2 + 2s + 2}$$

$$k_{11} = 2, \quad k_{12} = -2$$

روش اول:

$$\frac{As + B}{s^2 + 2s + 2} = F(s) - \frac{k_{11}}{s^2} - \frac{k_{12}}{s} = \frac{2s^2(s + 1)}{s^2(s^2 + 2s + 2)} \Rightarrow A = B = 2$$

$$f(t) = [2(t - 1) + 2e^{-t} \cos t] u(t)$$

روش دوم:

$$F(s) = \frac{(A - 2)s^2 + (B - 2)s^2 + 4}{s^2(s^2 + 2s + 2)}$$

با مقایسه با رابطه اصلی $F(s)$ می توان نوشت

$$A - 2 = 0, \quad B - 2 = 0 \Rightarrow A = B = 2$$

۷-۶ کاربرد تبدیل لاپلاس در تحلیل مدار

به کمک تبدیل لاپلاس می‌توان منابع جریان و ولتاژ، و عناصر مقاومت، سلف و خازن در حوزه زمان را به حوزه S تبدیل کرد. و به کمک کلیه قوانینی که قبلاً مطالعه شده است می‌توان مدار را در حوزه S تحلیل کرد و سپس به حوزه زمان برگشت. برای این منظور ابتدا باید مدار معادل R و L و C در حوزه لاپلاس را تعیین نمود.

الف) مقاومت الکتریکی: طبق قانون اهم داریم

$$V = Ri$$

با گرفتن تبدیل لاپلاس از دو طرف

$$V(s) = RI(s)$$

یعنی:

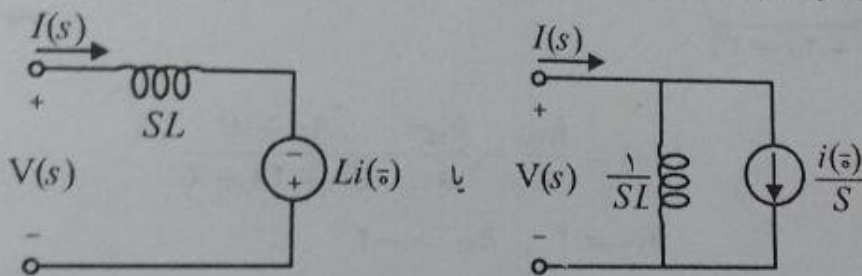
$$Z(s) = R$$

ب) سلف: معادله ولتاژ القایی سلف را نوشته و از طرفین لاپلاس می‌گیریم

$$V = L \frac{di}{dt} \Rightarrow V(s) = L[SI(s) - i(0^-)]$$

$$V(s) = SLI(s) - Li(0^-) \quad \text{یا} \quad I(s) = \frac{V(s)}{SL} + \frac{i(0^-)}{S}$$

مدل‌های سلف در حوزه لاپلاس با استفاده از روابط بالا در شکل زیر رسم شده است

در مواردی که انرژی اولیه ذخیره شده در سلف صفر باشد (یعنی $i(0^-) = 0$) داریم

$$Z(s) = SL$$

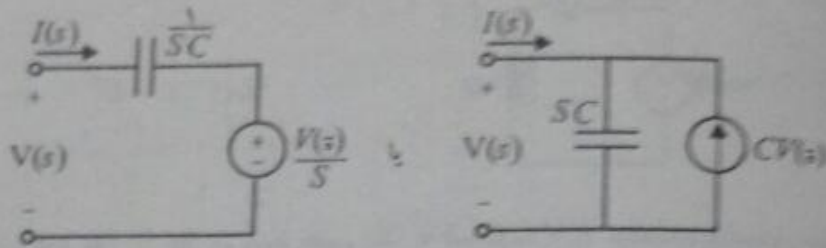
و اگر فقط علاقمند به پاسخ ماندگار سینوسی باشیم خواهیم داشت

$$Z(j\omega) = j\omega L$$

ج) خازن: و به‌طور مشابه برای خازن در حوزه لاپلاس خواهیم داشت

$$i = C \frac{dv}{dt} \Rightarrow I(s) = C[SV(s) - V(0^-)] = SCV(s) - CV(0^-)$$

$$I(s) = \frac{V(s)}{1/SC} - CV(0^-) \quad \text{یا} \quad V(s) = \frac{1}{SC} I(s) + \frac{V(0^-)}{S}$$

اگر مدار دارای انرژی ذخیره شده نباشد داریم

$$Z(s) = \frac{1}{SC}$$

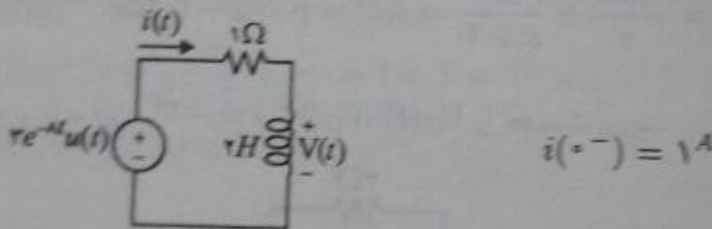
حل مدارهای با شرایط اولیه با استفاده از تبدیل لاپلاس

اکنون باید به این نکته توجه داشت که برای حل مدارها می‌توان به دو روش عمل نمود

روش اول - نوشتن معادلات دیفرانسیل مدار و حل آن‌ها با تبدیل لاپلاس.

روش دوم - بردن مدار به حوزه لاپلاس و حل این مدار (روش کلاسیک)

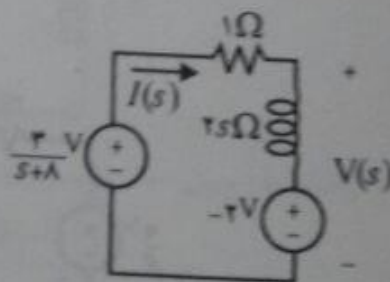
مثال: ولتاژ $V(t)$ را در شکل مقابل محاسبه کنید.

حل: عناصر مدار را به حوزه S می‌بریم پس به هر روشی می‌توان مدار را حل نمود که ساده‌ترین آن به صورت

زیر است

$$I(s) = \frac{\left[\frac{2}{s+8} + 2 \right]}{1+2s} = \frac{s+9,5}{(s+8)(s+0,5)}$$

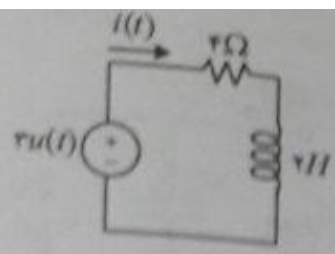
$$V(s) = 2sI(s) - 2$$

$$V(s) = \frac{2s(s+9,5)}{(s+8)(s+0,5)} - 2 = \frac{2s-8}{(s+8)(s+0,5)}$$

با به کارگیری تجزیه به کسرها می‌توانیم داریم

$$V(s) = \frac{2,5}{s+8} - \frac{1,2}{s+0,5} \Rightarrow V(t) = [2,2e^{-8t} - 1,2e^{-0,5t}]u(t)V$$

مثال: برای مدار مقابل معادله جریان

$$iL(0^-) = 5A$$

حل: اکنون به روش دوم مدار را حل می‌کنیم یعنی ابتدا به کمک KVL معادله دیفرانسیل مدار را می‌نویسیم سپس از طرفین لاپلاس می‌گیریم

$$2 \frac{di}{dt} + 4i = 3u(t)$$

$$\mathcal{L} \left[2 \frac{di}{dt} + 4i \right] = \mathcal{L} [3u(t)] \Rightarrow \mathcal{L} \left[2 \frac{di}{dt} \right] + \mathcal{L} [4i] = \mathcal{L} [3u(t)]$$

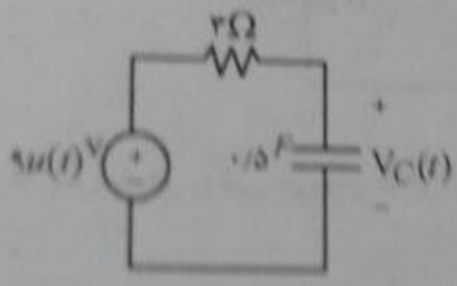
$$\Rightarrow 2[sI(s) - 5] + 4I(s) = \frac{3}{s} \Rightarrow I(s)(2s + 4) = \frac{3}{s} + 10$$

$$I(s) = \frac{3}{2s(s+2)} + \frac{10}{2(s+2)} = \frac{1,5}{s(s+2)} + \frac{5}{s+2}$$

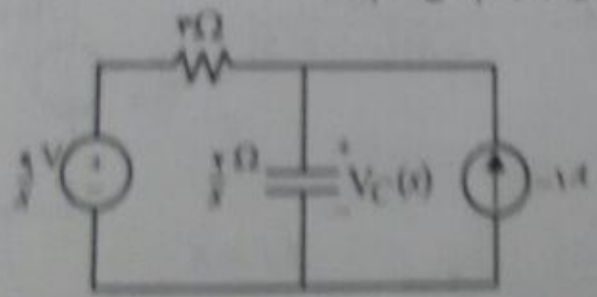
حال به روش کسرهای جزئی عکس تبدیل لاپلاس را به دست می‌آوریم.

$$I(s) = \frac{0,75}{s} + \frac{4,25}{s+2} \Rightarrow i(t) = [0,75 + 4,25e^{-2t}]u(t) \text{ A}$$

مثال: در مدار شکل زیر با فرض $V_C(0^-) = -2V$ را به دست آورید.

حل: معادل مدار در حوزه فرکانس را رسم می‌کنیم.

با نوشتن معادله کوه داریم

$$-1 = \frac{V_C}{4/s} + \frac{V_C}{s}$$

